

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit. X. De Rebus Ecclesiae Non alienandis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

Tum denique moneat, agatve, quæ, & pro muneris sui officio, & pro rerum agendarum ratione expedire censuerit.

Canonici ad capitulum statis diebus accedant, & alijs item diebus extraordinem ed vocati conveniant omnes; neque cuiquam, illo per Præfectum nõ dimisso, ante discedere liceat, nisi ex causa Præfecto probata, missioneq; ab eodem impetrata. Qui contrafecerit, arbitrio Præfecti mulctetur.

Si quis Canonicus, in capitulo non suo loco, & ordine sedere, sententiamve dicere, aut dicentem alium interpellare auferit: hæc ei multa sit, quam Præfectus ei irrogarit: & præterea ne ius eidem sit, in illo, neque in duobus deinceps sequentibus capitulis, sententiæ dicendæ.

Neque verò cuiquam locus sit, iocose, & scurriliter in capitulo loquendi.

Res capitulares qualiter tractandæ, & deliberandæ.

Cap. IIII.

CVM de rebus patrimonij capitularis, de locationibus, de contractibus, de officijs conferendis, ac de alijs item, Præfecti iudicio, gravioribus, in capitulo deliberandum est; earum rerum deliberatio, aut tractatio tum suffragijs occultis permittatur, tum illæ res, quò maturius cõsulentur, in vno capitulo propositæ, in alio deliberentur. Si verò res eiusmodi est, quæ diutius differri non patiatur; triduo saltem ante, capitulum indicatur; singulisq; Canonicis res, & causa significetur, de qua in eo capitulo consultatio, ac deliberatio futura est. Quòd si præterea res sit eiusmodi, quæ inflet, atque vrgeat, neque longius villo modo protrahi debeat, ita vt ne triduo quidem consultatio expectanda sit; tunc capituli Præfecto liberum, & integrum sit, breuioris temporis spatio, capitulum conuocare; modò v. supra, vnicuique de capitulo, qui non absit, nuntiari rem iubeat, de qua de liberandum, & consultandum sit.

DE REBUS ECCLESIAE NON alienandis. Tit. X.

Bonorum Ecclesiasticorum, ac etiam piorum locorum qualiter inventarium fit faciendum. Cap. I.

ECCLSIARVM res quamplurimæ, aut deslitutæ defensoribus, aut etiam ab ijs, quibus earum procuratio credata erat, proditæ, ita perierunt, vt monumentis, vel interceptis, vl perditis, nulla spes iam relinquendaatur illas in ius suum vindicandi.

Id nè deinceps accidat, neve quisquam, quod in Christi patrimonio negligentior sit, quàm in suo merito reprehendi possit, statuimus;

Extendi-
tur ad ad-
ministra-
tores bo-
norū Ec-
clesiæ iu-
ris etiam
patrona-
tus laico-
rū, qui ab
ipsis lai-
cis admi-
nistran-
tur, infr.
de Relig.
dom. ca.
16.
Vid infr.
de relig.
dom. ca.
17.

Ut Capitula tam Cathedralis, quam collegiatarum Ecclesiarum, Hospitalium etiam, ac quorumcumque piorum locorum gubernatores, seu administratores, & alij quicumque, qui beneficia Ecclesiastica quæcumque cum cura, vel sine cura, quocumque nomine nuncupentur, etiam commendata, nunc obtinent, ab huius decreti promulgatione; & in futurum quomodocumque obtinuerint, ab adeptæ possessionis die; quisque intra spatium sex mensium, omnium, & singulorum bonorum mobilium, & immobilium, iurium, actionum, annuorum censuum, siue reddituum, nominumve debitorum, & aliorum quorumcumque; ad eorum Ecclesias, vel eorum administrationi commissas, monasteria, vel beneficia, eorumve mensas quocumque; iure pertinentium, rationem diligentissimè conquirendam, & eorum omnium inventarium, in quo locorum etiam fines, conditionesque omnes sigillatim describantur, per publicum notarium diligenter conscribendum, curent.

Capitulum quidem coram Episcopo, aut alijs præfectis ab eo; alij vero coram fide dignis testibus.

Exempla ex inventarijs qualiter in Archivijs quamprimùm, etiam ubi non extant, instituendis asseruanda.

Cap. I I.

EX eo inventario exemplum, Notarij publici auctoritate, ad certam eorum fidem munitum, conscribatur; quod Episcopus, & Capitulum Ecclesiæ Cathedralis in Archiuijo, quod utrisque commune sit, asseruent. Præfetti vero, & capitula Ecclesiarum, quæ collegiata sunt, alterum exemplum in communi eorum archiuijo retineant; alterum in archiuijo Cathedralis Ecclesiæ, intra cuius fines sunt, asseruandum tradant.

At vero in quibus Ecclesijs Collegiatis archiuium eiusmodi non sit, instituaturs quamprimùm.

Prosequutio prædictorum. Cap. III.

CÆTERI autem singuli, qui beneficia quæcumque Ecclesiastica, quouis titulo obtinent, exemplis item duobus eodem modo conscribent, unum in Ecclesia sua diligenter custodiant; alterum ad Cathedralis Ecclesiam perpetuò conseruandum mittant: unde, si usus postulabit, exemplum sumere eis liceat gratis.

Qualiter Archiuija occludenda, & in visitatione bona inventarijs conferenda, & deperdita recuperanda.

Cap. I I I I.

ARCHIVIA singula duabus clauibus occludantur. In Ecclesia Cathedrali, earum unam Episcopus, alteram Capitulum custodiat; in collegiatis, alteram Præfetus, alteram Capitulum seruet.

Præterea

Præterea in visitationibus, eiusmodi inuentaria Episcopus, siue visitatores secum adferant; & cum ijs, quæ seruant ijs, qui visitandi sunt, sigillatim conferant: perspiciantq; diligenter, nè quid eorum, quæ ibi descripta fuerint, desit, quod Ecclesiæ, vel minimo detrimento esse possit; & si quæ fortè deerunt, Ecclesiæ restitui, omniaq; eius damna sarciri studeant. Ipsa quoq; inuentaria, si eis videbitur, renouari iubeant, præsertim rerum mobilium. Et vtique quæcumque accessio, vel immutatio facta sit, ea quotannis in inuentaria referatur.

Qui in his, uel negligentia, uel contumacia, uel fraude peccauerit, Episcopi arbitrio pœnas dabit.

Bonorum Ecclesiasticorum caducitas qualiter laicis non remittatur; feudatarijque ad quid teneantur.

Cap. V.

SI quæ laicis concessa Ecclesiarum bona, aliquo modo caduca facta sint; caueant quicumq; beneficia Ecclesiastica obtinent, nè pœnas caducitatis remittant; nisi seruatis ijs, quæ in hoc genere, iura præscribunt: si secus fecerint, Episcopi arbitrio puniantur.

Qui bona Ecclesiæ Feudi nomine obtinent, à successoribus in ea inuestituram intra tempus à iure præstitutum, renouandam curent; soluto etiam, quidquid soluendum erit nomine annatæ; eisdemq; fidelitatis iusurandum dabunt solitum.

Pari etiam ratione heredes eorum, & inuestituram postulent, & soluant, & iurent ijs, qui Ecclesiæ præferunt, sicut hætenus factum fuerit.

Qui id facere omiserint, constitutas legibus pœnas pendant.

Renouationes feudorum ab Archidiacono præcipuè, qualiter procurandæ. Cap. VI.

NE autem res Ecclesiæ cum alijs confundantur; mandamus, vt feudatarij omnes in eiusmodi renouationibus, omnia bona, eorumq; fines sigillatim, & nominatim publico instrumento describant.

Hanc verò curam præcipuam Archidiaconi esse volumus, ut illos cogat hæc omnia exequi, propositis pœnis, arbitrato suo.

Locatio etiam bonorum Ecclesiasticorum cum propinquis, qualiter non contrahenda. Cap. VII.

NEmini beneficiorum Ecclesiasticorum bona propinquis suis intra tertium gradum in emphyteosim, aut ad cuiusuis temporis spatium, etiam per suppositas personas locare liceat; nisi euident, & magna Ecclesiæ utilitas, iudicio Episcopi, præter alia iuris requisita, aliud postulare videatur. Si aliter factum fuerit, nulla sit locatio, & qui locarit, ab ordinario puniatur.

Pretia fructuum Ecclesiasticorum, nè priusquam à solo separentur, debeantur. Cap. VIII.

Nolumus cedentibus, aut decedentibus ijs, qui Ecclesiastica obtinent beneficia, illorum fructibus fraudari successores; aut saltem eorum recuperationem litibus, & controuersijs difficilem reddi: quare fit, vt interim Ecclesia debitis muneribus, & officijs destituatur.

Idcirco sancimus, nè Ecclesiarum rectores, aut quicumq; beneficia Ecclesiastica quomodolibet obtinentes, sine Ordinarij licentia scripto permessa, pendentes beneficiorum fructus quouis pretextu, vel causa alienent: nisi venditionis, vel locationis nomine; & tunc dilata in utrumque tempus pretij, vel mercedis solutione, quo fructus erunt à solo separati.

Quod si secus factum fuerit, contractus irritus sit, & nullus; & qui fecerit, arbitrio Ordinarij, pœna afficiatur; quam etiam sustineat is, qui eo in suam rem uti voluerit.

Bona Ecclesiastica illegitimè alienata, qualiter cum fructibus restituenda. Cap. IX.

Si Canonorum, aliorumve Ecclesiasticorum hominum Collegium, aut Moniales, aut alij quouis homines, nulla legitima superioris auctoritate bona Ecclesiastica permutarunt, vel alio quouis pacto alienarunt; aut in posterum id committent; cogat Episcopus, tum eos, qui alienarunt contra illum agere, qui talia bona detinet, vt ea restituat; tum de inuentem completat, vt ipsa, vnà reddat cum fructibus non iure perceptis. Quicumque hac re sibi non obtemperarint, eos anathemate feriat, aut interdicit; ex Canonumq; sanctione, alijs præterea penis afficiat; ac permutationem item eam, aliamve quamcumq; alienationem irritam, planeq; nullam declaret.

Alienatorum vbi accedat superioris auctoritas, priusquam intercesserit, nè tradatur possessio, aliter puniuntur. Cap. X.

Bonorum Ecclesiasticorum alienatio, ea lege confecta, vt superioris auctoritate muniatur; si is, cui alienata sunt, antequam contracta alienationi eiusmodi auctoritas accesserit, in eorum possessionem ingressus est; irrita, & nulla ab Episcopo declaretur; & qui ea possidet, à possessione statim amoueat; & qui præterea alienauerit, ex Canonum sanctione puniatur.

Bona etsi ad Ecclesiam reuersa, qualiter non alienanda.

Cap. XI.

Ecclésiastica bona, quouis nomine alienata, quacumque ratione ad Ecclesiam redierint, etiam si reliquis Ecclesiæ bonis incorporata non sint; nè tamen amplius ad longum tempus locentur, ne re quouis nomine alienentur, nisi illud verè tunc Ecclesiæ vilitati, aut necessitati sit; ac nisi prout iuris fuerit.

Receptio-

Receptionis censuum ecclesiasticorum confessio qualiter per instrumentum asseruandum fiat. Cap. XII.

VT bonorum Ecclesiasticorum, quæ vel in emphyteusim tradita, vel ad longum tempus, alio quouis nomine data sunt, memoria, quoad eius fieri potest, conseruetur; Ecclesiasticus quiuis homo, cui aliquid in singulos annos, eo quouis nomine soluitur; cum primùm id exiget, Notarium adhibeat, à quo instrumenti fide testatum fiat, quidquid ab eo, qui soluere debet, ille acceperit; & cuius fundi, vel vineæ, vel prati, vel adium, aliarumve rerum Ecclesiasticarum nomine exegerit: id quod nisi, qui ea Ecclesiastica bona conductionis nomine nunc possidet, illum tamquam directum illorum bonorum dominum, Notarij publici fide, recognouerit, eadem diligenti, vt supra, descriptione prædiorum adhibita. Quod si quis Clericus, cuius hoc interest, in huius rei cautione adhibenda negligens erit, dimidia parte fructuum vnus anni multetur, quos ex eo beneficio consequeretur.

Quæ autem huius rei causa, vel confessiones, vel recognitiones, instrumenti fide conscribentur; earum exemplum ille clericus, ad quem spectat, spatim mensis, Episcopo tradat, in Archivio asseruandum.

Patrocinatores pro bonorum Ecclesiasticorum recuperatione, quare, & qua mercede perpetuò habendi. Quæ item pœna malitiosè iura Ecclesiastica occultantium.

Cap. XIII.

EPiscopus Procuratorem, Aduocatumque constituere omni ratione curet, perpetuòque retinere, qui in bonorum, iuriumque Ecclesiasticorum recuperationem incumbat; vt illis succurratur Ecclesijs, quarum Rectores, Administratoresve, aut præ inopia non possunt, aut præ metu, & opibus aduersariorum illa recuperare non audent, vel alia de causa negligunt.

Horum vtrique ab illis certam mercedem in singulis causis, quas egerit, persolui iubeat; si per Ecclesiarum, quarum patrocinium illi susceperant, facultates, Episcopi iudicio, potest: sin minus, gratis interea omnia ab vno, & altero item agi curet: ita tamen, vt pro illorum laboris, operæve ratione causis, in quibus elaborauerint, peractis, siquid vel iuris, vel emolumentum Ecclesijs, illorum opera acquisitum sit, de eo illis, arbitrio suo, satisfieri mandet: si Verò contra acciderit, Uberius illi à Deo, bonorum omnium remuneratore, præminum expectent.

Si quis Clericus, aut sacerdos vlla cuiusuis generis scripta, ad Ecclesiasticas rationes pertinentia occultarit, suppresseritve dolosè; is pœna afficiatur, at si bona Ecclesiæ alienauerit, & ea, quæ Agatensi, & Aureliensi Synodis contra Clericos, huius culpæ reos, sancita est.

vid. de
testam. c.
2. & seq.

in C6c.
Agathēf.
tempore

Synma-
eh^o Papa
3. ca. 26.
12. Tom.
Concil.
relato
12. q. 2. c.
si qs. de
clericis.
Sess. 21.
cap. 2. de
refor.

Quæ pro eius sustentatione clericus, in ordinum sua promotione, ne distrahantur. Cap. XIII.

Episopus, cum clerum, ut iussum est, recognoscet; hoc, præter cætera, videat, An in alicuius clerici titulo, censuræ Ecclesiastico, vel etiam laicali, cuius nomine is ordinibus adscriptus est, quicquam innovatum sit. Siq, vel beneficii Ecclesiastici cessionem, vel patrimonij alienationem, vel pensionis extinctionem, aut remissionem factam esse compererit; canonum iure, sanctioneq, Tridentina agat, ut iuridicè recuperetur, restituaturve, quod vel cessum, uel alienatum, uel remissum, extinctumve, ipsi clerico præiudicium adfert ad uitæ sustentationem: aut si quid alia ratione, pacto, commissum, actumve est, quod uel decreto Tridentino, ea de re edito, sacrive canonibus repugnat, uel fraudem facit. Contra quoscumque uerò, qui tale quippiam admisserint, idem pænis agat, iure canonico constitutis, ipsidemq, ab Synodo etiam Tridentina renouatis.

Sess. 25.
c. 11. de
refor.

Qui pro ecclesiasticis locationibus ad longum tempus, itidem perpetuis iudices sint. Cap. XV.

Quibus iudicibus auctoritate Concilij Tridentini, facultas data est, qua rerum Ecclesiasticarum locationes ad longum tempus factas rescindant, nullasq, decernant; perpetuas etiam locationes cognoscere, itidemq, rescindere, ac irritas facere; ad eiusdem Concilij Tridentini præscriptum, ij ipsi, & possint, & debeant.

DE LOCATO, ET CONDUCTO

Tit. XI.

Quibus nè quidem per breue tempus Ecclesiastica bona locari non debent. Qualiterq, Episcopus inquirat ne quæ Simonia intercesserit. Cap. I.

Nec Ecclesiasticorum beneficiorum bona patronis, ne uè item eis, quorum cessione ea beneficia obtinentur, neq; illis præterea, qui primo, secundo uè consanguinitatis gradu cum eisdem iuncti sunt, nè per suppositas quidem personas, ac ne ad breue sanè tempus, locari liceat, idq, nisi cognita prius Ecclesiæ utilitate Episcopus, data in scriptis facultate, concesserit. Quicumq; secus fecerit, fructibus unius anni mulctetur, quos ex eorum beneficiorum prædijs bonis uè capit.

Inquirat præterea Episcopus diligenter, an aliqua Simonie labes contra Et a inter eos sit.

In loca-